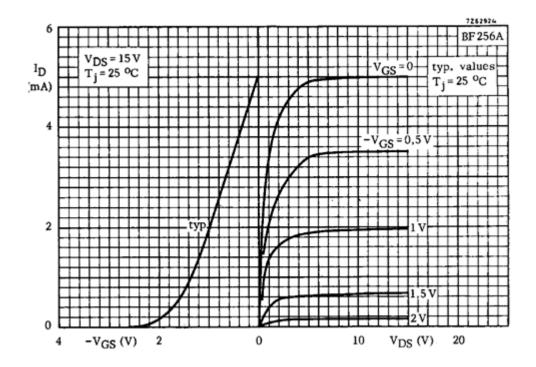

Rafbók

REIT rafeindatækni 14. kafli Jfet-transistorar grunnur Flemming Madsen

Þetta hefti er án endurgjalds á rafbókinni.

www.rafbok.is

Allir rafiðnaðarmenn og rafiðnaðarnemar geta fengið aðgang án endurgjalds að rafbókinni.

Heimilt er að afrita textann til fræðslu í skólum sem reknir eru fyrir opinbert fé án leyfis höfundar eða Rafmenntar, fræðsluseturs rafiðnaðarins. Hvers konar sala á textanum í heild eða að hluta til er óheimil nema að fengnu leyfi höfundar og Rafmenntar.

Höfundur er Flemming Madsen.

Umbrot í rafbók Bára Laxdal Halldórsdóttir.

Vinsamlegast sendið leiðréttingar og athugasemdir til höfundar Flemmings Madsen <u>flemmma@icloud.com</u> eða til Báru Laxdal Halldórsdóttur á netfangið <u>bara@rafmennt.is</u>

Efnisyfirlit

14. kafli Jfet-transistorar grunnur	3
Dæmi 14.1	3
Dæmi 14.2	3
Dæmi 14.3	4
Dæmi 14.4	4
Dæmi 14.5	5
Dæmi 14.6	6
Dæmi 14.7	7
Dæmi 14 8	8

14. kafli Jfet-transistorar grunnur

Dæmi 14.1

- A. Hvað merkir táknið og af hvaða gerð?
- B. Merktu inn heiti á tengipinnum.

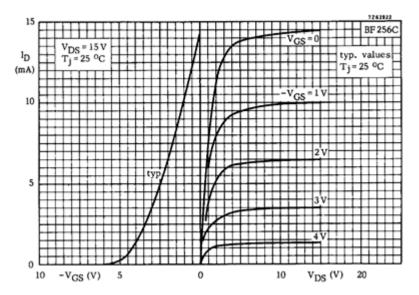
- C. Hvað merkir táknið og af hvaða gerð?
- D. Merktu inn heiti á tengipinnum.

Dæmi 14.2

- A. Inngangslínurit sýnir samhengið á milli hvers?
- B. Útgangslínurit sýnir samhengið á milli hvers?

Dæmi 14.3

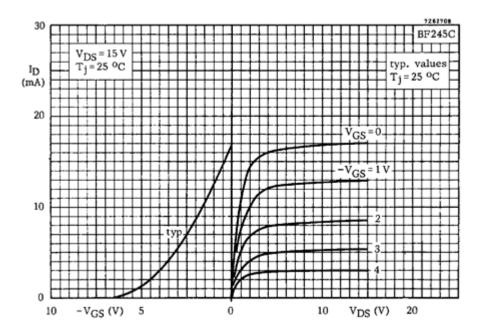
- A. Merktu staðsetningu inngangs- og útgangslínurits inn á myndina.
- B. Merktu Idss og Vgs off inn á línuritið.
- C. Teiknaðu línu sem sýnir hallatölu Yfs við spennuna Vgs = 0V inn á línuritið.
- D. Teiknaðu línu sem sýnir hallatölu Yos við spennuna Vgs = -1V og Vds = 10 V.
- E. Reiknaðu Yfs og Yos út frá hallatölunum.

Dæmi 14.4

- A. Yfs er það sama og gm. Hvernig er það frábrugið Yfso og gmo?
- B. Yfs eða gm er sambærilegt við hfe í transistorrásum. Hfe-línuritið er nánast bein lína. Hvers konar línu fylgir Yfs (gm)?
- C. Yos er það sama sem gos. Hvaða tala er sambærileg við transistorrásir?
- D. Inngangsparametrið yis er ekki notað við Jfet. Hvaða tala er sambærileg við bipolar-transistora?
- E. Pinch off Vp er ekki til í bipolar-transistorum. Hvernig vinnur Jfet fyrir neðan pinch off-spennuna?
- F. Ef Jfet á að vinna sem magnari hvað þarf Vds að vera?

Dæmi 14.5

Lestu eftirfarandi stærðir út úr línuritinu fyrir BF 245C.

- A. Idss
- B. Vgsoff
- C. Yfso
- D. Yos (-1V)
- E. Vpinch off

Dæmi 14.6

Ef ekkert línurit er tiltækt, er hægt að reikna Yfso (gmo) út ef Idss og Vgsoff með eftirfarandi formúlu:

$$Yfso = gmo = \frac{2 \cdot Idss}{-Vgsoff}$$

A. Reiknaðu út hve mörg mA/V Yfso fyrir BF 245C er. Vgsoff = -6,5 V Idss = 16 mA

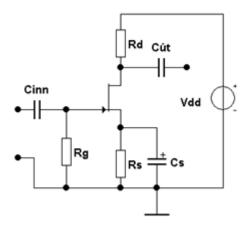
Á sama hátt er hægt að reikna drain-strauminn Id út frá gate-spennunni -Vgs með upplýsingum um Idss og -Vgsoff. Inngangslínuritið fylgir ferli fyrir hálfa parabólu (fleygboga) sem hefur í för með sér að formúlan verður eftirfarandi:

$$Id = Idss \cdot \left(1 - \frac{-Vgs}{Vgsoff}\right)^{2}$$

- B. Reiknaðu út drain-strauminn Id fyrir BF245C með Vgsoff = -6,5 V Idss = 16 mA út ef gate-forspennan Vgs = -2,5 V.
- C. Hvernig passar útkoman saman við línuritið í dæmi 14.5?
- D. Í venjulegum bipolar-transistorrásum er oftast hægt að hunsa a, b, c viðbótina við tegundarheitið ef transistorinn þolir drifspennuna. Þetta er ekki hægt með Jfet. Hvers vegna?

Dæmi 14.7

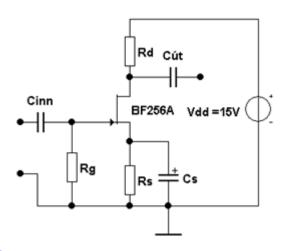
- A. Tengimyndin sýnir grunntengingu fyrir common source-magnararás. Merktu inn- og útganga inn á tengimyndina.
- B. Hvaða hlutverki gegnir viðnámið Rg?
- C. Teiknaðu voltmæli sem mælir gate-forspennuna -Vgs inn á tengimyndina.
- D. Teiknaðu tengimynd common source-magnara með gate-spennudeili. Vgsforspennan á að vera -1 V, source-spennan Vs = 2 V og spennugjafaspennan Vdd = 18 V.
- E. Reiknaðu út viðnámin Rgb (Rgate botn) ef toppviðnámið Rgt í gatespennudeilinum er 470 k Ω .
- F. Reiknaðu út hve mörg Ω inngangs-impedans rásarinnar í lið D er.
- G. Hvaða kosti hefur tengimyndin í lið A-C fram yfir common source-rásina með gate-spennudeili?

Dæmi 14.8

Í Jfet-magnararásum er hægt að redda sér með því að reikna vinnupunktinn miðað við þumalputtareglu. Gate-forspennan -Vgs er þá ákveðin sem 25% af -Vgsoff. Það hefur í för með sér að Id er nálægt helmingur af Idss.

$$-Vgs = \frac{-Vgsoff}{4}$$
 og $Id = \frac{Idss}{2}$

A. Reiknaðu út forspennuna -Vgs og drain-strauminn Id miðað við þumalputta-regluna.

Upplýsingar fyrir BF256A eru: Vgsoff = -2,8 V og Idss = 5 mA

- B. Reiknaðu út hve mörg Ω Rs og Rd er ef Vds = 8 V.
- C. Hve mörg Ω er Rg oft látið vera?
- D. Teiknaðu vinnulínu, vinnupunkt og gate-forspennu rásarinnar inn á línuritið.
- E. Hve mörgum sinnum magnar rásin ac-inngangsspennuna?
- F. Er þetta mikil eða lítil mögnun samanborið við transistora?

06.03.2020 8 www.rafbok.is

